

เหรียญสมัยทวารวดี

เหรียญเงินที่ขุดได้ในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่หมู่บ้านสองคอน ตำบลพระประโทนเจดีย์ จังหวัดนครปฐม และที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี รูปลักษณะของเหรียญไม่กลมทีเดียวนัก มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๒ ถึง ๑.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๑ เป็นเหรียญรูปปรูณกลศ รูปหมอนำ อีกด้านหนึ่งเป็นอักษรสันสกฤตครั้งราชวงศ์ปัลลวะเขียนข้อความ "ศรทวารวดี ศวรปุณย" แปลว่า บุญกุศลของพระราชาแห่งทวารวดี ปูรณฆฏ หรือ ปูรณกลศ คือหมอนำอันมีน้ำเต็มบริบูรณ์ มีลता คือไม้เลื้อย เลื้อยออกมาสองข้างแสดงสัญลักษณ์ของชีวิตหรือการสร้างสรรค์ และได้รับการเคารพนับถือในประเทศอินเดียมาประมาณ ๒,๐๐๐ ปีแล้ว ต่อมาได้แพร่ขยายมาทางเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อินโดนีเซีย ซึ่งจะเห็นสัญลักษณ์จากลายสลักหินโบราณต่าง ๆ แต่ไม้เลื้อยได้เปลี่ยนรูปมาเป็นคอกบัว ในทางศาสนาพราหมณ์ถือว่า ปูรณฆฏ เป็นคุณสมบัติของพระสุรัสวดี ซึ่งเป็นเทพธิดาแห่งวิทยาการสร้างสรรค์ทั้งหลาย น้ำในหมอนำ หมายถึงสตรีเพศ และลताเลื้อย หมายถึงผลแห่งการสร้างสรรค์

แบบที่ ๒ เป็นเหรียญแบบที่เรียกว่า "ลวปุร" ด้านหนึ่งเป็นภาษาสันสกฤตโบราณ "ลว" อีกด้านหนึ่งเป็นภาษาสันสกฤตโบราณ "ปุร"

แบบที่ ๓ ด้านหนึ่งเป็นรูปคนขี่ม้า อีกด้านหนึ่งเป็นอักษรสันสกฤตครั้งราชวงศ์ บัลละเขียนข้อความ "ศรีทวารวดี ศวรปุณย"

แบบที่ ๔ ด้านหนึ่งของเหรียญเป็นรูปวัวตัวเมียหันหน้าไปทางขวา กับลูกอ่อน และบางเหรียญเป็นรูปวัวตัวเมียหันหน้าไปทางซ้ายกับลูกอ่อน รูปวัวตัวเมียกับลูกอ่อนนั้น ทางศาสนาพราหมณ์ถือว่าพระพรหมเป็นผู้สร้างพราหมณ์พร้อมกับวัวตัวเมีย การบริจาคตัวตัวเมียให้แก่พราหมณ์นั้น ถือเป็นกรรมอันเป็นบุญกุศลที่ใหญ่ยิ่ง และในการบริจาคตัวตัวเมียให้แกพราหมณ์นั้น ก็เป็นกรรมอันเป็นบุญกุศลที่ใหญ่ยิ่ง และในการบริจาคตัวตัวเมียให้แกพราหมณ์นั้น ก็ให้เข้ามาอยู่ในรูปของวัวนม พวกที่นับถือวัวตัวเมียก่อนที่จะไปทำงาน มักจะโยนดอกไม้แทบเท้าวัวและป้อนหญ้าพลางกล่าวว่า "โอ ภักวัตตี (เทพธิดา) จงกินเถิด" แล้วเดินรอบวัว ๘ ครั้ง ทำความเคารพ นอกจากนั้นวัวนมและลูกอ่อนยังเป็นที่รักของจิตกร โดยถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ และวัวตัวเมียก็ยังเป็นที่รักของพระกฤษณะด้วย

ด้านหลังของเหรียญเป็นอักษรสันสกฤตครั้งราชวงศ์ปัลลวะ เขียนข้อความ "ศรีทวารวดี สวรปุณย"

เหรียญเหล่านั้นเข้าใจว่ามีใช้จะเป็นเหรียญที่ใช้เป็นเงินตรา เพราะไม่มีจุดไขปลารอบวงขอบ อาจเป็นเหรียญที่ระลึกในงานพิธีใดงานหนึ่งของพระมหากษัตริย์องค์ใด องค์หนึ่งของกรุงทวารวดีก็ได้